

Emlékeztető

Készült: a Rippl-Rónai Múzeum Néprajzi Gyűjteményéből a Buzsáki Tájház kiállításához kölcsönadott tárgyak szakmai ellenőrzéséről
Időpont: 2012. június 19.
Jelen voltak: Kapitány Orsolya néprajzos-osztályvezető
Simon Andrea gyűjteménykezelő
Kovács Józsefné
Kara Lajos polgármester

Az Önkormányzatnál Kara Lajos polgármester fogadta a szakembereket, majd együtt a Tájházhoz mentek, ahol Kovács Józsefné várta már őket.
Az épület kívül-belül meszelt, rendben tartott, takaros porta képét mutatja, a füvet az udvaron rendszeresen kaszálják. A tornácot és az előkertet virágok díszítik.

A Tájházzszövetség által meghirdetett pályázatokon (nyilvántartás, állományvédelem) az önkormányzat részt vett, melynek köszönhetően a tájházban lévő Rippl-Rónai Múzeum és az önkormányzati tulajdonú tárgyak állományvédelme megtörtént és a nem közgyűjteményben (Rippl-Rónai Múzeum) szereplő tárgyak nyilvántartásba kerültek.

Az első szoba berendezései között olyannal találkoztunk, mely a gázosítástól függetlenül szuvasodás aktív jeleit mutatták. Javasoltuk e tárgyakon egyedi kezeléssel a szuvasodás megszüntetését. Szakmai tanácsért a Rippl-Rónai Múzeum restaurátor csoportjának a vezetőjéhez, Marton Klárához (elérhetősége: martonklara@smmi.hu), vagy a pályázati támogatásból megvalósult állományvédelmet végzett személyhez kellene fordulni.

A konyha berendezési tárgyait rendben találtuk, szintén gondozott állapotot mutatnak.

A hátsó szoba kiállítás tárgyai állományvédelmi szempontból megfelelőek, ugyanakkor ez a vitrines kiállítási rész elavult. Az 1970-es évek második felét tükröző installáció és tárgyrendezési forma felújításra szorul.
A tájház kiállításának feliratai is felújítást igényelnek.

A tájház bejárását követően a szín alatt hímzett terítőket, könyvjelzőket, tűpárnákat stb. kínáló asszonyokhoz is odaléptünk. Elmondták, hogy kevés a vásárló, egyre kevesebb igény mutatkozik az általuk készített termékekre. Kapitány Orsolya javasolta, hogy vegyék fel a kapcsolatot Csapó Angéla szövő, népi iparművésszel, aki alkotóként egy nemzetközi program szakmai vezetője volt Somogyban és ennek tapasztalatait előadás keretében hallgassák meg tőle, annak érdekében, hogy a megváltozott igények és termékek egymásra találhassanak a jövőben.

Csapó Angéla elérhetősége: +36-20-534-4697

További javaslat:

A komoly hagyományokkal rendelkező Buzsák népművészetét, népi iparművészetét komplexebb módon javasolja Kapitány Orsolya a tájház területén megjeleníteni.
Az önkormányzat által működtetett boltban csak és kizárólagosan buzsáki alkotók, hagyományokon alapuló, de a mai igényeket kielégítő termékeinek forgalmazását javasolja. Emellett a meghirdetett programok keretében a látogatókat az aktív hímzők egy-egy

mintakendőn keresztül a hagyományos buzsáki minták és öltéstechnikák elsajátítására taníthatnák meg.

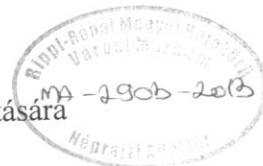
Egységcsomagokban kínált, előrajzolt, cérnával, előöltögetett mintarésszel ellátott portéka biztosan felkeltene a buzsáki hímzés iránt érdeklődők figyelmét.

A formatervezett, buzsáki hímzés mintaelemekkel díszített textilek ebben a nehéz gazdasági helyzetben is vásárlóra találnának.

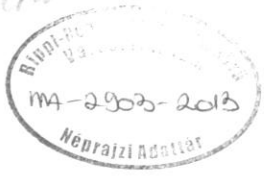
A fentiek csak lépések egy komplex fejlesztési terv kidolgozásához, ahol kiemelt jelentőséget tulajdonít a néprajzos szakember egy látogatókat kiszolgáló szatócsbolt beindításának (kávé, üdítő, stb. a vendégek leültetése) a volt éttermi részen, csoportok részére kiközvetített programok bővítésének, múzeumpedagógiai foglalkozások, kiadványok beindításának.

Kaposvár, 2012. június 20.

Kapitány Orsolya
néprajzkutató-osztályvezető

Adattal

Emlékeztető

Készült: a Rippl-Rónai Múzeum Néprajzi Gyűjteményéből kölcsönadott tárgyak szakmai ellenőrzéséről

Időpont: 2012. június 19.

Helyszín: 1. Polgármesteri Hivatal, Karád
2. Karádi Tájház

Jelen voltak:

1. Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága/Rippl-Rónai Múzeumtól (Kaposvár, Fő u.101.)

Kapitány Orsolya néprajzkutató, osztályvezető

Simon Andrea gyűjteménykezelő

Polgármesteri Hivatal, Karád

Dr. Fekete Zsolt jegyző

Karádi Tájház

Franczné Posza Gyöngyi tájházvezető

2.

Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága/Rippl-Rónai Múzeumtól

Kapitány Orsolya néprajzos, osztályvezető

Simon Andrea gyűjteménykezelő

Polgármesteri Hivatal, Karád

Tolnai Ferencné

Karádi Tájház

Franczné Posza Gyöngyi tájházvezető

1. A múzeumi szakemberek megérkezésükkor először a Polgármesteri Hivatalba mentek, hogy bemutatkozzanak és felvegyék a kapcsolatot a jegyzővel és a polgármesterrel. Sajnos csak dr. Fekete Zsolt jegyző tudta az érkezőket fogadni, Schádl Szilárd polgármester nem tartózkodott a hivatalban.

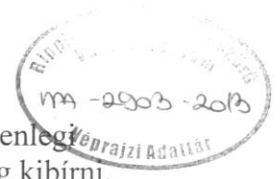
A jegyző úrral történt beszélgetés során a néprajzos szakember a tájházzal kapcsolatos problémákról érdeklődött. A jegyző a ház hátsó falának gondját említette, más konkrét dolog nem merült fel. Kapitány Orsolya rákérdezett, hogy sikerült-e rendezni a tájházvezető önkéntes munkáját hivatalos formára, ami javadalmazással járó szerződést jelentene. Ebben nem történt semmi, amit a tájházvezető adózási problémákkal magyarázott.

Mivel a tájházvezető tiszteletdíj nélkül, önkéntes alapon látja el a feladatot, továbbra sincs munkaköri leírása, ami a feladatok ellátásának számonkérését is nehezíti – jegyezte meg Kapitány Orsolya.

A rövid beszélgetés során a jegyző a település más jellegű problémáit súlyosabbnak érezte a tájház körüli gondoknál, így a helyszíni szemlére már nem is tartott a szakemberekkel.

2. A tájházhoz a szakembereket a Polgármesteri Hivatal dolgozója, Tolnai Ferencné és a tájházvezető, Franczné Posza Gyöngyi kísérte.

A tájház kívülről meszelt, ugyanakkor már első pillantásra a tető állapota, helyzete, a tartófalakkal való gondot jelzi. Az épület hátsó, északi fala, a szabadkéményes konyhánál „megsüllyedt”(?), aminek következtében repedések keletkeztek a falon. Első látásra úgy tűnik, hogy a falrész „megindult”, a kidőlés veszélye fennáll. Ez a falmozgás az első és a hátsó szoba gerendázatát is mozdulásra készítette, repedés nyomok itt is találhatóak. Ami első látásra feltűnő, hogy a tető síkja hullámossá vált. A tájházvezető elmondása szerint a korábbi

repedések után a téli hótakaró egy erős nyomást adott az épületre. A fal és a tető jelenlegi állapotát látva, úgy ítéljük meg, hogy egy újabb hóréteget a falazat és a tető nem fog kibírni.

Az első szoba berendezésének fa tárgyai erősen szuvasodott állapotban vannak. 2002-ben volt a tárgyállomány utoljára kezelve, amit 10 év alatt jó lett volna megismételni. A szuvasodást észlelve a muzeális tárgyakat kölcsönvevő önkormányzat a Rippl Rónai Múzeum felé nem jelezte a problémát, így a kölcsönszerződésben szereplő kötelezettségének a kölcsönvevő nem tett eleget.

Az enteriőrben bemutatott textilek a rendszeres takarítás hiányát mutatják. Az abroszon talált hulladék a mennyezeti deszka és gerenda szuvasodására utal.

A rekonstrukcióba készült fehér függönyök több éve mosatlanok.

A konyhában a térben elhelyezett tárgyak többsége kerámia és fa, melyek szintén állományvédelmet igényelnek.

A hátsó szobában vitrines kiállítás mutatja be a híres karádi hímzést és annak népi iparművészeti vonalát. A viseletbe öltöztetett pár, a korábban elé helyezett „búbos ajándékkal” egy nagyon szép karádi szokást jelenített meg. Nagy gond, hogy a „búbos ajándék” eltűnt a térből, a fejkát a maradék tüskés ággal az első szoba kályhája mögé dugták el, ahol szuvas képkeretekkel együtt (újabb szerzemények) várják a megoldást. Úgy gondoljuk, hogy a „búbos ajándék” pótlásáról egy gondos tájházvezetőnek és önkormányzatnak időben gondoskodni kellett volna, hiszen ez egy rekonstrukció, aminek az elkészítéséhez csak a helyi időskorú asszonyok értenek.

A kiállított tárgyak gyors és hatékony állományvédelmet igényelnek, ugyanakkor a rendszeres takarítás hiánya is leromlott állapotot tükröz.

Úgy tűnt, hogy csak az ellenőrzésről történő kiértékelésnek köszönhető, hogy gyors, felületi takarítást tapasztalhattunk az épületben. A rendszeres szellőztetés és takarítás hiánya azonban nyilvánvaló volt, ami az egész kiállításra rányomta bélyegét.

Konkrét számadatokat a látogatottságra vonatkozólag nem sikerült megtudnunk, de Franczné Posza Gyöngyi elmondása szerint jelentős csökkenés figyelhető meg ezen a téren.

Örültünk, hogy indulásunk előtt pár percet a polgármesterrel is sikerült találkozoznunk és az utcán szót tudtunk váltani a problémákról.

Jeleztük, hogy emlékeztető készül a Tájháza kölcsönzött tárgyak állapotára vonatkozóan, de javaslattal is élünk az épülettel kapcsolatban.

Szakvélemény és javaslat

A tájház falazatának és tetőzetének károsodása miatt a tulajdonos, Karád Község Önkormányzata minél gyorsabban keresse meg levélben a Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgatóját, Dr. Cseri Miklóst, vagy Dr. Bereczki Ibolya főigazgatóhelyettesét, a Tájházzövetség elnökét szakmai segítséget kérve a probléma felmérésére (Cím: 2000 Szentendre, Sztaravodai út, Szabadtéri Néprajzi Múzeum) és annak megoldására vonatkozó javaslattételre. Ezzel egy időben a problémáról értesítsék Dobosyné Antal Anna műemléki mérnököt is, elérhetősége: Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, 1014 Budapest, Táncsics Mihály u. 1.

Az ő szakvéleményük alapján kell a további lépéseket megtenni az épület állagmegóvása érdekében.

Nemcsak az épületben mutatkozó károsodás, de a Rippl-Rónai Múzeum Néprajzi Gyűjteményéből kölcsönzött muzeális tárgyak állapot romlása sem tűr halasztást. A szerződés értelmében a tárgyak állományvédelmére vonatkozóan a Rippl-Rónai Múzeum restaurátor csoportvezetőjét kell megkeresni, akitől árajánlatot kell kérni a restauráláshoz szükséges anyagköltségre, illetve a múzeum gazdasági csoportvezetőjét a restaurátori munka elvégzéséhez szükséges gépkocsi használati díjra.

Restaurátor csoportvezetője: Marton Klára.

Elérhetősége: 7400 Kaposvár, Fő u. 101., e-mail: martonklara@smmi.hu

Gazdasági csoportvezető: Sásiné Nemes Ibolya

Elérhetősége: 7400 Kaposvár, Fő u. 101., e-mail: sasine@smmi.hu

Amennyiben a tájház építészeti problémáiról készült szakvélemény (Szabadtéri Néprajzi Múzeum, KÖH) a házat veszélyessé nyilvánítja, úgy a kiállítást azonnal le kell bontani (Rippl-Rónai Múzeum szakemberei), a tárgyakat Kaposvárra kell szállítani. A tárgyak szállítási és állományvédelmi költsége- a kölcsönszerződés értelmében- a kölcsönvevőt terheli.

Kaposvár, 2012. június 20.

Kapitány Orsolya

néprajzkutató-osztályvezető

Emlékeztető

Készült: a Rippl-Rónai Múzeum Néprajzi Gyűjteményéből a balatonlellei Kapoli Emlékház kiállításába kölcsönadott tárgyak szakmai ellenőrzéséről
Időpont: 2012. június 27.
Jelen voltak: Kapitány Orsolya néprajzos-osztályvezető
Simon Andrea gyűjteménykezelő
Ligeti Gábor, az Emlékház működtetője

Az épület kívül-belül gondozott, az utca felőli szobába rendezett emlékkiállítás „A két Kapoli” alkotó tevékenységét mutatja be. A múzeum gyűjteményéből kölcsönadott tárgyak hiánytalanul megvannak, állapotuk kielégítő.

A kiállítás több mint húsz éve volt rendezve, felújítása, újragondolása időszerűvé vált. Erre a kiállítás működtetőjét biztattuk, ugyanakkor a vitrineken kívül elhelyezett fotófeliratok lepotyogtak, aminek visszaragasztására felhívtuk a figyelmét.

Kaposvár, 2012-07-18

Kapitány Orsolya
néprajzkutató-osztályvezető

Emlékeztető

Készült: a Rippl-Rónai Múzeum Néprajzi Gyűjteményéből a Zamárdi Tájházban és a Fekete István Általános Iskola kiállítótermében bemutatott tárgyak szakmai ellenőrzéséről

Időpont: 2012. június 27.

Jelen voltak: Kapitány Orsolya néprajzkutató-osztályvezető
Simon Andrea gyűjteménykezelő
Tarr Péter, a Fekete István Általános Iskola igazgatója
Gál Péter, Városi Tourinform Iroda és Közösségi Ház munkatársa

Tarr Péter igazgató úr telefonon jelezte, hogy megkapta az önkormányzattól az értesítést a szakmai ellenőrzés időpontjáról, mind a két helyszínen várják az érkezésünket.

A munkát az iskola kiállítótermében kezdtük, környezete gondozott, így nem volt meglepő, hogy ugyanezt tapasztaltuk az 1994-ben rendezett „Fejezetek Zamárdi népeletéből” című kiállításban is.

Néhány évvel ezelőtt a Zamárdiban élt, élő népi iparművészeket bemutató vitrin anyagát a kölcsönadók elvitték, ezért az igazgató úr a helyükre dokumentum anyagokat (cselédkönyv, határidő napló, biztosítási könyv stb.) állított ki, behelyezve a vitrin közepébe egy kisbírói dobot.

A Rippl-Rónai Múzeumba bekerült Zamárdi iskola gyűjteményéből válogatott kiállítási anyag állományvédelmi szempontból megfelelő, a fa tárgyakon újabb szuvasodás nyomát nem észleltük, a fémek jó megtartásúak, a textilek, kerámiák hasonló állapotot mutattak.

A kiállítás még néhány ajándéktárggyal is kiegészült az évek során, fűrő, kovácsfűjtató, őrlőkő, amiket érmes lenne - a többi tárgyhoz hasonlóan - dobogóra helyezni és felirattal ellátni.

Úgy gondoljuk a kiállítás szerepét változatlanul betölti, az iskola pedagógusai a helyszínt bekapcsolják oktató és nevelő munkájukba.

A tájház épülete kívül-belül gondozott. Nyitásra a kiállítás takarítása megtörtént, ugyanakkor látható, hogy napi szinten is odafigyelnek rá.

Az istállóban kiállított tárgyak állományvédelme 2008-ban elkészült. Az állományvédelmet néhány gazdasági eszköz és egy szék erős szuvasodása tette szükségessé. A munkát Marton Klára restaurátor csoportvezető és munkatársai végezték.

Mivel a kezelések során néhány tárgy (tartóhúzó, fagereblye, szék stb.) teljes szerkezete nem került megmentésre, restaurálásra, csak a kevésbé szuvas részek, így az egykor leltári nyilvántartásban szereplő tárgyak darabjaival találkozhattunk a kiállításban, illetve a kiállítástól elzárt helyiségben. A tárgynyilvántartás pontosítása érdekében a nyár folyamán a tájház tárgyainak leltár szerinti ellenőrzését el kell végezni. A munkát Kapitány Orsolya és Simon Andrea végzik a kölcsönvevő által kijelölt személy segítségével. A kiállításra alkalmatlan tárgyak beszállítását ezzel egy időben el kell végezni.

A kölcsönzési szerződés értelmében a szállítási költség Zamárdi Város Önkormányzatát terheli.

A lakóház hátsó szobája továbbra is időszakos kiállításoknak ad helyet, melyet a Városi Tourinform Iroda és Közösségi Ház szakemberei szerveznek.

Összességében elmondható, hogy Zamárdi Város Önkormányzata által a Rippl-Rónai Múzeum néprajzi gyűjteményéből kölcsönzött tárgyak mindkét kiállítási helyszínen megfelelő, gondozott körülmények között vannak.

Kaposvár, 2012-07-17

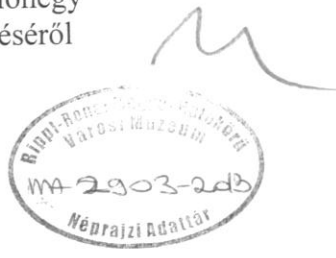
Kapitány Orsolya
néprajzkutató-osztályvezető

* A cselédkertés sz. az értékes tárgyakat foglalkoztat.
A MMH-ből átadott tárgyat új leltári számokkal (RKM-be való)
rel. eladói, így a 25. v. **Emlékeztető**
probléma orvosolni kell, komolyan kell gondolni
vételre!

Készült: a Rippl-Rónai Múzeum Néprajzi Gyűjteményéből a szántópusztai
Idegenforgalmi és Kulturális Központ cselédház és a „Kőhegyi szőlőhegy
története” című kiállításához kölcsönadott tárgyak szakmai ellenőrzéséről

Időpont: 2012. június 27.

Jelen voltak: Kapitány Orsolya néprajzos-osztályvezető
Simon Andrea gyűjteménykezelő
Kovács Szilvia IKK vezető

Az IKK épületei közül a cselédház kívül-belül meszelt, rendben tartott, a fűvet a területen rendszeresen kaszálják. Az épület környéke virágokkal díszített.
A cselédház konyhájában, szobájában és a kamrában sajnos a Dr. Boross Marietta által berendezett hagyományos cseléd életmódot bemutató tárgykultúra hiányos, mert Karancz Gábor, a Marcali Múzeum gyűjteményéből kölcsönzött tárgyakat 2005. májusában elvitte. Jelen bejárásunk során a tárgyakon rögzített leltárszámokat és a leltárkönyvi bejegyzésekben szereplőket egyeztetni kellett, mert problémák merültek fel a két intézmény gyűjteményi tárgyainak szét nem választása miatt.

A munka elvégzésével az alábbi megállapítás született:
1. A cselédházból a Rippl-Rónai Múzeum néprajzi gyűjteményében nyilvántartott tárgyak közül az alábbiak vesztek el, melyeket valószínűleg elloptak:

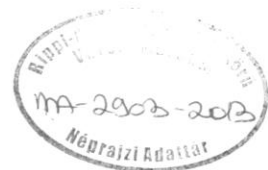
- Gyógyvizes korsó 73.35.39.
- Gyógyvizes korsó 73.35.30.

A Rippl-Rónai Múzeum néprajzi gyűjteményében nyilvántartott és kölcsönzött tárgyak az alábbiak:

- Konyha**
- Pléh sütőedény 77.32.4.
 - Kuglófsütő 77.30.7.
 - Fazék, lekváros fazék 73.35.5.
 - Gyógyvizes korsó 73.35.29.
 - Korsó 73.35.24.
 - Korsó 73.35.33.
 - Korsó 73.35.34.
 - Korsó 73.35.12.
 - Korsó 73.35.14.
 - Kovácsztevőfa 73.35.369.
 - Famozsár 73.35.380.
 - Törő mozsárhoz (vas) 73.35.371.
 - Háromlábú cseréplábas 73.35.51.

- Szoba**
- Korsó 73.35.21.
 - Korsó 73.35.10.
 - Korsó 73.35.11.

Korsó	73.35.53.
Vizeskorsó	73.35.13.

Kamra

Rosta	73.35.386.
Káposztaszelő	73.35.331.
Káposztaszelő	73.35.333.
Babtartó bucsér tetővel	73.35.361

A fogadóépület alatt a „**Kőhegyi szőlőhegy története**” című kiállításban található RRM néprajzi gyűjteményében nyilvántartott tárgyak:

Kacor	63.126.1.
Kacor	65.52.1.
Csobolyó	8640

A Magyar Munkásmozgalmi Múzeum 1979- 1982 között tárgyakat vásárolt a Szántódpusztai cselédház berendezéséhez. Ezek egy részét gyarapodási, illetve szaknyilvántartásba vette, majd 1986. november 12. kelt levél értelmében, amit 13-9/86 iktatószámon fogadott a megyei múzeum, átadták a tárgyakat a kaposvári Rippl-Rónai Múzeumnak. Ezzel kapcsolatban levelezés és helyszíni szemlézés folyt 1986-1987-ben, az ügyet a múzeum részéről Winkler Ferenc képviselte.

Az átadott tárgyakat az 1987. 04.14. kelt jegyzőkönyv értelmében (aláírók voltak a Munkásmozgalmi Múzeum részéről: Sz. Bányai Irén és Pallós Lajos, a Rippl-Rónai Múzeum részéről Winkler Ferenc és Szapu Magda Viola) 1987.10.31-ig be kellett volna a Rippl-Rónai Múzeum gyűjteményébe venni, és azt a Magyar Munkásmozgalmi Múzeummal közölni, de ez nem történt meg.

Az átadott tárgyak a korábbi Munkásmozgalmi nyilvántartási számon szerepelnek a kiállításban.

A cselédház kiállításában szereplő, a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum gyarapodási és leltári számával ellátott tárgyak az alábbiak:

A fogadó épület pincéjében rendezett szőlészeti kiállításból eltűnt tárgyak:

Héber: 73.96.21.

Kaposvár, 2012.július 17.

Kapitány Orsolya
néprajzkutató-osztályvezető

